

Tomaten in blik

JUMBO

Product: Tomaten in blik

Herkomst: Italië en Spanje

In mei 2021 heeft het Centraal Bureau Levensmiddelenhandel (CBL) namens de Nederlandse supermarkten en de FNV een [Human Rights Impact Assessment](#) laten uitvoeren naar de productieketen van verwerkte tomaten uit Italië. Het doel van het onderzoek was om in kaart te brengen welke specifieke risico's op mensenrechtenschendingen zich in die tomatenketen voordoen en welke verbeteringen mogelijk en nodig zijn. Het onderzoek leidde tot aanbevelingen aan de Nederlandse supermarkten om een positieve verandering in de keten in gang te zetten. Jumbo heeft hiervoor een actieplan opgesteld.

Uit verschillende onderzoeken en risicoanalyses komt naar voren dat deze tomatenketen tot op heden werd gezien als een zogeheten laag-risicoketen, aangezien het land van herkomst onderdeel is van de Europese Unie en daarom geen aanvullende controles werden uitgevoerd. Maar het onderzoek heeft duidelijk gemaakt dat er niettemin sprake is van een risicoketen met structurele misstanden en mensenrechtenschendingen. Deze zijn gerelateerd aan vluchtelingenstromen en migrantenarbeid, waarbij mensen moedwillig en georganiseerd worden uitgebuit als ongeregistreerd arbeider. Aangezien zij veelal zonder contract werkzaam zijn, kunnen zij niet opkomen voor hun rechten. Jumbo heeft al in 2019 een due diligence risk scan uitgevoerd onder leveranciers van tomaten in blik afkomstig uit Italië. Hieruit bleek dat er niet voldoende zicht was op de inzet en uitbuiting van migrantenarbeiders in de keten. Omdat niet alleen Jumbo maar ook andere supermarktorganisaties te maken hebben met deze uitdagingen, is besloten om dit in CBL-verband samen met de FNV vanuit het [IMVO Convenant Voedingsmiddelen](#) op te pakken. Daarbij is het advies overgenomen om Italië als midden-risico land aan te merken en vanuit deze indicatie acties te ondernemen om meer inzicht te krijgen in de Italiaanse tomatenketen.

Vervolgstappen branche

Naar aanleiding van het uitgevoerde impact assessment hebben de leden van het [CBL een actieplan opgesteld](#). Het doel van dit plan is om bij te dragen aan verbetering van de arbeidsomstandigheden in de keten. De nadruk ligt op acties die gezamenlijk vanuit supermarkten genomen kunnen worden. Naast samenwerking in de branche is het ook cruciaal dat er samenwerking plaatsvindt met andere ketenpartijen, overheden, maatschappelijke organisaties en vakbonden. Gezien het volume dat we inkopen, willen we bij Jumbo onze invloed en slagkracht aanwenden om positieve verandering teweeg te brengen. Daarom hebben we naar aanleiding van dit impact assessment proactief een additioneel, eigen actieplan geformuleerd.

Actieplan Jumbo

Op basis van het rapport en naast het actieplan van het CBL heeft Jumbo zich voor 2022 een aantal eigen acties ten doel gesteld; enkele daarvan zijn al van start gegaan:

- Jumbo heeft in de MVO-voorwaarden voor alle boeren en telers in onze ketens in midden-risicolanden, waaronder Italië, extra voorwaarden opgenomen, zodat ook deze producten uiterlijk in 2025 gecertificeerd zijn conform een sociale standaard;
- In ons due diligence proces zullen we in 2022 de productie in midden-risicolanden en de inzet van (ongeregistreerde) seizoensarbeid via arbeidsagenten en bemiddelaars in alle landen goed gaan verankeren in ons beleid en onze inkoopvoorwaarden. Zo werken we aan het verminderen van een negatieve impact op mens en maatschappij;

- In 2022 gaan wij onderzoeken of het tenderproces in lijn gebracht kan worden met de eigen tijdlijnen van de Italiaanse sector, waarbij de prijs van tomaten voor de teler wordt vastgesteld tussen Italiaanse brancheorganisaties en telersverenigingen, met inachtneming van de totale benodigde hoeveelheid arbeid per ton tomaten tegen ten minste het minimumloon;
- In 2022 gaan wij samen met een Italiaanse leverancier van verwerkte tomaten een pilot starten om op praktische wijze de aanbevelingen uit het impact assessment toe te passen;
- Ook zullen we met deze leverancier een roadmap voor de langere termijn opstellen om de toeleveringsketen transparant te maken tot op het niveau van individuele telers en om zo te kunnen controleren op de inzet van (ongeregistreerde) seizoensarbeid, op gelijke lonen voor gelijk werk tussen vrouwen en mannen, en op een eventuele leefbaar-loon-gat ('living wage gap');
- Daarnaast wil Jumbo de toenemende ketentransparantie benutten om te onderzoeken op welke wijze we kunnen aantonen en verifiëren dat (seizoen)arbeiders een reguliere werkweek draaien en daar ten minste het minimumloon (en op termijn een leefbaar loon) voor betaald krijgen.